

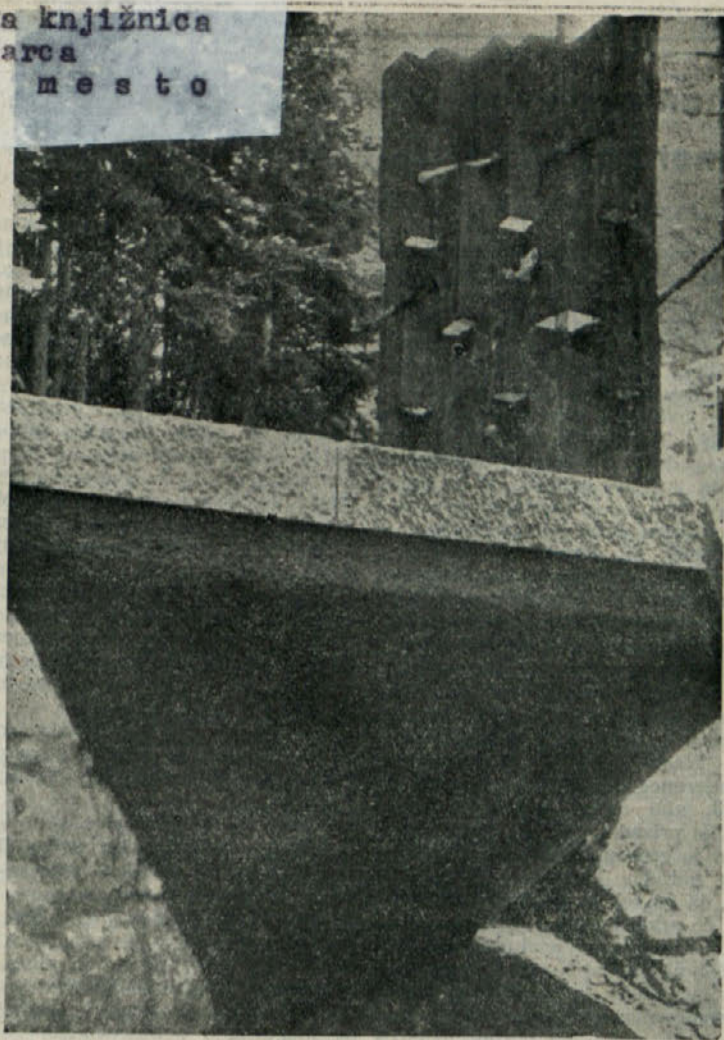
NOVICE

LETO III. - št. 30

V KOČEVJU, DNE 26. JULIJA 1958

Cena 10 din

Studijska knjižnica
Mirana Jarca
Novo mesto

Tik nad breznom v Jelenovem žlebu je postavljen spomenik

Velikostna proslava v Jelenovem žlebu

22. julija je bila v Jelenovem žlebu, na kraju, kjer so 26. marca 1943. leta slovenske brigade: Cankarjeva, Gubčeva, Tomšičeva in Serčerjeva, izvojevale zmagovito boj nad italijanskim okupatorjem, velikostna proslava.

Ze od ranega jutra so hitele proti Jelenovemu žlebu nepretrgane kolone avtobusov, kamionov, osebnih avtomobilov, motoristov, kolesarjev, vprezna vozila in pešci. Prišli so iz vseh strani — Ljubljane, Ribnice, Kočevja, Loškega potoka, Lašč, Dobropolja, z Dolenjske in drugih krajev. Prišli so borci zmagovitih brigad, borci, ki so se mudili v gozdovih Velike gore v času NOB, mladi, na in ostali delovni ljudje.

Bila je velikostna sljka vsa ta množica ljudi, vohale so številne zastave na vsej poti, najlepše pa je bilo v Jelenovemu žlebu. Pisana panorama ljudi, vozil, zastav in vsega, kar je bilo tu, je bilo res za vsakega udeleženca nepozabno doživetje.

Ob prihodu avtobusov in ostalih vozil so se dogajali v Jelenovem žlebu ganljivi prizori. Tu so se po mnogih letih našli mnogi borci. Pristrčni stiski rok, objemanje in toliko vprašanj, kako živijo, kje si zapčen, kako je z zdravjem in še marsikaj drugega je vrelo iz src ob srečanjih. K temu moramo priseti še glasbo, ki se je razlegala ves dan po zvočnikih, kar je dalo vsemu še pestrejšo podobo.

Se pred pričetkom uradnega dela proslave pred spomenikom Zmage so hoteli številni ljudje na kraj zmagovite borbe — k breznu, ki je pogotilno toliko Italijanov. Tu je stal spomenik, še zakrit, tu je bila tribuna, na kateri so se ob času proslave nahajali najvišji predstavniki ljudske oblasti in organizacij Slovenije.

Malo pred 10. uro so mladinec predvojaške vzgoje in oddelek pripadnikov JLA iz ribniškega garnizona ponazorili bitko, ki so jo bile brigade 26. marca 1943. leta na tem kraju. Pokalo je, kakor da je zares bitka. Ponazoritev napada je lepo uspela.

Ko se je razkajal dim in je bilo konec »bitke«, so se na cesti nad breznom pred spomenikom postrojili borci Tomšičeve, Serčerjeve, Cankarjeve in Gubčeve brigade. Zaigrala je godba LM iz Ljubljane. Na vzpetini nad cesto se je zbralo kakih 3.000 ljudi. Na častni tribunji pa so se zbrali visoki gostje: predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marjinko, predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraher, predsednik Glavnega odbora Zveze borcev Slovenije Ivan Maček, podpredsednik Glavnega odbora SZDL Slovenije Vida Tomšičeva, član Zveznega izvršnega sveta dr. Marijan Breclj, podpredsednik Izvršnega sveta LRS Viktor Avbelj-Rudija in drugi predstavniki našega javnega in kulturnega življenja.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Jelenov žleb en dan pred proslavo

Godba ljudske milice je zaigrala himno, potem pa je komandant brigad na proslavi, narodni heroj Stane Semjč-Daki, poveljal brigadam mirno in pozdrav, nato pa pozval komandante brigad k raportu.

Raportirali so: za Tomšičevo brigado generalmajor Ivan Lokovšek, Jan za Gubčovo Francj Kolar, za Serčerjevo Tone Vidmar-Luka in za Cankarjevo Vlado Mjčica. Tovariš Dakj je potem raportiral o stanju brigad predsedniku Ljudske skupščine LRS Slovenije, Mihi Marjinku.

del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Na velikem prostoru v Jelenovemu žlebu se je zbrala vsa množica ljudi, prav gotovo jih je bilo nad 6000, na partizanski rajanje. Nam vsem bo proslava v Jelenovemu žlebu ostala v neizbrisnem spominu.

Stevljni udeleženci, ki so bili tu zbrani, so govor napeto poslušali. Po govoru so ribniški pionirji izročili tovarišu Mihi Marjinku in ostalim gostom šopke cvetja. Sledile so recitacije in po krajšem programu partizanskih pesmi je godba LM z Internacionalno zaključila slavnostni del velikostne proslave. Množica ljudi se je nato zbrala pred spomenikom in breznom. Na spomeniku pa govore besede sedanjemu rodu in našim potomcem v trajen spomin slavne zmage:

»Pregnane v mrak in mraz nas je hranila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje in trumini gosti in zašume nad zemljo zmage krija...«

Uvodoma je tovariš Avbelj povedal, da je na današnji dan pred 17. leti počila na Slovenskem prva partizanska puška. Po vsej republiki se danes spominjamo najodločnejših in najslavnejših strani naše zgodovine, ko je slovenski narod v skupni borbi in usodni povezanosti z ostalimi jugoslovanskimi narodi zgradil za orožje in se odločil za neizprosno borbo za svojo svobodo.

Blizu so še časi, ko smo doživljali fašistični napad na našo državo, ko smo doživljali sramotno izdajstvo vladajoče jugoslovanske klike, kapitalizacije in razkosanje države. Toda od prvega dne je bilo jasno, da naši narodi, da naši ljudje teh dejstev ne priznavajo, da se z njimi ne strinjajo, prav tako kakor se niso strinjali

z staro izkoriščevalsko ureditvijo. S proslavo obletnice oboževanega upora v Sloveniji sovpadla proslava velike zmage slovenske partizanske vojske v Jelenovemu žlebu, 17 let je pretoklo od takrat, ko se je začel na Slovenskem oboževani upor, 15 let in nekaj je pretoklo od takrat, ko so štiri slovenske udarne brigade na tem mestu uničile elitni bataljon italijanske divizije Macerata, ki je imel nalogo, da zahrbtno napade in odločno sodeluje pri uničenju teh naših partizanskih enot.

Borba v Jelenovemu žlebu spada v čas, ko je okupator najstraneje in z vso temeljitostjo pripravil obsežne akcije in ukrepe, da bi uničil NOV in POJ. S skrbno pripravljeno IV. in V. ofenzivo si je hotel na vsak način zagotoviti na Balkanu mirno zaledje za svoje operacije na ostalih frontah in boljše. Bil je na višku svojih moči in vojaških zavojevalnih uspehov.

V tem času najhujšega okupatorjevega vojaškega pritiska na našo narodnoosvobodilno vojsko, so bili v Jugoslaviji in v Sloveniji doseženi najpomembnejši vojaški uspehi. V času med IV. sovražno ofenzivo so se štiri slovenske udarne brigade združile in vodile enotno akcijo. Kakor predstavljata slavna borba v Sutleski po veličini svojega uspeha in žrtve enega najvažnejših mejnikov v razvoju narodnoosvobodilnega gibanja v celoti, tako pomenijo operacije štirih slovenskih brigad enega (Nadaljevanje na 2. strani)

Pozornost vsega sveta je bila pretekla dni obrnjena proti deželam Bližnjega vzhoda od koder so prihajale vedno nove vesti o izkrcavanju ameriških in britanskih čet ter poročila o tem, da se pripravljajo velik oboževani napad na novo ustanovljeno petrolejsko republiko Irak. V majhnem Libanonu so Amerikanci deloma iz ladij deloma iz letal izkrcali preko 10.000 mož pomorske pešadije trdeč da hočejo dokazati skrb Združenih držav za neodvisnost te dežele. Skrb so res pokazali le da ne za neodvisnost ampak za odvisnost.

V sosednjem Jordanu je kralj ves preplašen po zadnjih dogodkih v Iraku, kjer je njegov sorodnik kot kralj Iraka izgubil glavo, takoj poklical pomoč iz Velike Britanije in zatrjeval, da se je s tem strinjal tudi parlament. Ali se je strinjal ljudstvo jordanska vlada ni sporočilo.

Da bi zajezili naraščajočo grožnjo po napadu na Irak sta predsednik Naser in novi iraški podpredsednik v Siriji sklenila sporazum o tem, da bo vsak napad na ozemlje in nedotakljivost Iraka hkrati pomenil tudi napad na Združeno arabsko republiko, to pa bi dejansko pomenilo spremeniti napad na Irak v splošno vojno na Bližnjem vzhodu in v neposredni bližini sovjetskih meja.

Cela vrsta dežel je posredovala, da bi spor na Arabskem polotoku ne prerasel v velik mednarodni ali celo svetovni spopad. V varnostnem svetu nikakor niso mogli priti do sporazuma, ker je to mnogo težje zaradi ameriškega vmešavanja v libanonske notranje zdrahe in prepire.

Zaradi take mednarodne situacije se je predsednik Naser naglo odločil in obiskal Moskvo, kjer je razpravljal o novo nastalem položaju na Bližnjem vzhodu ter o pobudah obeh dežel za ohranitev miru in tem delu sveta. Tako obisk komentirajo po svetu, o obisku samem pa ni bilo izdano nobeno poročilo, ker dejansko tudi ni bilo potrebno. Predsednik Tito pa je v zvezi z zadnjimi dogodki takoj postal posebne poslanice predsedniku Nehruju in Naserju ter še nekaterim drugim voditeljem prijateljskih držav in se zavezal za skupen nastop, ki naj bi preprečil nove in še nevarnejše zaostritve.

Jugoslovanski naporji in naša zahteva da je treba sklicati izredno zasedanje Generalne skupščine Združenih narodov je naletela na veliko pozornost v svetu in so o tem pisali vsi svetovni časopisi ter vse večje tiskovne agencije.

Obiskovalci obeh zborov ObLO Kočevje so razpravljali in določili pavalno osnovo za prispevek iz osebnega dohodka uslužnostnih podjetij.

Pomembno mesto pripada elektroindustriji, ki je naša najmlajša industrijska stroka. Ker je njen razvoj močno odvisen od intenzivnega raziskovalnega dela, predvideva načrt nekaj nad milijardo dinarjev investicij, s katerimi bomo obnovili in razširili Inštitut za elektroizveze in telekomunikacije.

Precejšnje investicije bomo vložili v podjetje »Zigmet«, ki bo tako lahko kar za polovico povečalo proizvodnjo.

Tekstilna industrija je pri nas precej razvijata, ima pa zelo zastarele strojne naprave, ki onemogočajo moderne tehnične postopke. Načrt govori zato predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Za te namene bomo porabili 2300 milijonov dinarjev. Načrt predvideva med drugim tudi ustanovitev prve tovarne oblačne konfekcije v Sloveniji. Ta naj bi že do 1961. leta izdelala kakovostna konfekcijska oblačila iz 1.300.000 m² blaga.

Načrt govori tudi predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Za te namene bomo porabili 2300 milijonov dinarjev. Načrt predvideva med drugim tudi ustanovitev prve tovarne oblačne konfekcije v Sloveniji. Ta naj bi že do 1961. leta izdelala kakovostna konfekcijska oblačila iz 1.300.000 m² blaga.

Načrt govori tudi predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Za te namene bomo porabili 2300 milijonov dinarjev. Načrt predvideva med drugim tudi ustanovitev prve tovarne oblačne konfekcije v Sloveniji. Ta naj bi že do 1961. leta izdelala kakovostna konfekcijska oblačila iz 1.300.000 m² blaga.

Načrt govori tudi predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Za te namene bomo porabili 2300 milijonov dinarjev. Načrt predvideva med drugim tudi ustanovitev prve tovarne oblačne konfekcije v Sloveniji. Ta naj bi že do 1961. leta izdelala kakovostna konfekcijska oblačila iz 1.300.000 m² blaga.

Načrt govori tudi predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Za te namene bomo porabili 2300 milijonov dinarjev. Načrt predvideva med drugim tudi ustanovitev prve tovarne oblačne konfekcije v Sloveniji. Ta naj bi že do 1961. leta izdelala kakovostna konfekcijska oblačila iz 1.300.000 m² blaga.

Načrt govori tudi predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Za te namene bomo porabili 2300 milijonov dinarjev. Načrt predvideva med drugim tudi ustanovitev prve tovarne oblačne konfekcije v Sloveniji. Ta naj bi že do 1961. leta izdelala kakovostna konfekcijska oblačila iz 1.300.000 m² blaga.

Načrt govori tudi predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Za te namene bomo porabili 2300 milijonov dinarjev. Načrt predvideva med drugim tudi ustanovitev prve tovarne oblačne konfekcije v Sloveniji. Ta naj bi že do 1961. leta izdelala kakovostna konfekcijska oblačila iz 1.300.000 m² blaga.

Načrt govori tudi predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Za te namene bomo porabili 2300 milijonov dinarjev. Načrt predvideva med drugim tudi ustanovitev prve tovarne oblačne konfekcije v Sloveniji. Ta naj bi že do 1961. leta izdelala kakovostna konfekcijska oblačila iz 1.300.000 m² blaga.

Načrt govori tudi predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Za te namene bomo porabili 2300 milijonov dinarjev. Načrt predvideva med drugim tudi ustanovitev prve tovarne oblačne konfekcije v Sloveniji. Ta naj bi že do 1961. leta izdelala kakovostna konfekcijska oblačila iz 1.300.000 m² blaga.

Načrt govori tudi predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Za te namene bomo porabili 2300 milijonov dinarjev. Načrt predvideva med drugim tudi ustanovitev prve tovarne oblačne konfekcije v Sloveniji. Ta naj bi že do 1961. leta izdelala kakovostna konfekcijska oblačila iz 1.300.000 m² blaga.

Načrt govori tudi predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Za te namene bomo porabili 2300 milijonov dinarjev. Načrt predvideva med drugim tudi ustanovitev prve tovarne oblačne konfekcije v Sloveniji. Ta naj bi že do 1961. leta izdelala kakovostna konfekcijska oblačila iz 1.300.000 m² blaga.

Načrt govori tudi predvsem o izboljšavi in modernizaciji tehnoloških postopkov ter obnovi zastarelega strojnega parka, predvsem v pletilnicah in konfekcijskih obratih.

Iz govora Viktorja Avblja - Rudija

Uvodoma je tovariš Avbelj povedal, da je na današnji dan pred 17. leti počila na Slovenskem prva partizanska puška. Po vsej republiki se danes spominjamo najodločnejših in najslavnejših strani naše zgodovine, ko je slovenski narod v skupni borbi in usodni povezanosti z ostalimi jugoslovanskimi narodi zgradil za orožje in se odločil za neizprosno borbo za svojo svobodo.

Blizu so še časi, ko smo doživljali fašistični napad na našo državo, ko smo doživljali sramotno izdajstvo vladajoče jugoslovanske klike, kapitalizacije in razkosanje države. Toda od prvega dne je bilo jasno, da naši narodi, da naši ljudje teh dejstev ne priznavajo, da se z njimi ne strinjajo, prav tako kakor se niso strinjali

z staro izkoriščevalsko ureditvijo. S proslavo obletnice oboževanega upora v Sloveniji sovpadla proslava velike zmage slovenske partizanske vojske v Jelenovemu žlebu, 17 let je pretoklo od takrat, ko se je začel na Slovenskem oboževani upor, 15 let in nekaj je pretoklo od takrat, ko so štiri slovenske udarne brigade na tem mestu uničile elitni bataljon italijanske divizije Macerata, ki je imel nalogo, da zahrbtno napade in odločno sodeluje pri uničenju teh naših partizanskih enot.

Borba v Jelenovemu žlebu spada v čas, ko je okupator najstraneje in z vso temeljitostjo pripravil obsežne akcije in ukrepe, da bi uničil NOV in POJ. S skrbno pripravljeno IV. in V. ofenzivo si je hotel na vsak način zagotoviti na Balkanu mirno zaledje za svoje operacije na ostalih frontah in boljše. Bil je na višku svojih moči in vojaških zavojevalnih uspehov.

V tem času najhujšega okupatorjevega vojaškega pritiska na našo narodnoosvobodilno vojsko, so bili v Jugoslaviji in v Sloveniji doseženi najpomembnejši vojaški uspehi. V času med IV. sovražno ofenzivo so se štiri slovenske udarne brigade združile in vodile enotno akcijo. Kakor predstavljata slavna borba v Sutleski po veličini svojega uspeha in žrtve enega najvažnejših mejnikov v razvoju narodnoosvobodilnega gibanja v celoti, tako pomenijo operacije štirih slovenskih brigad enega (Nadaljevanje na 2. strani)

Pozornost vsega sveta je bila pretekla dni obrnjena proti deželam Bližnjega vzhoda od koder so prihajale vedno nove vesti o izkrcavanju ameriških in britanskih čet ter poročila o tem, da se pripravljajo velik oboževani napad na novo ustanovljeno petrolejsko republiko Irak. V maj

Zunanjepolitični komentar

NAENKRAT NAGLICA

Ko se je nad Blížnjim vzhodom zbrala grmada nevarnih oblakov, ki so zelo resno zapretili z vojnim požarom ne samo na tem delu sveta, je iznenada prišel sovjetski predlog, naj bi se sestali šefi velikih sil v sodelovanju s predsednikom Indije in generalnim sekretarjem Združenih narodov že v nekaj dneh v Ženevi. Švicarska vlada je takoj izjavila, da se strinja s tem, da se konferenca izvrši na njenem državnem področju.

Takoj po objavi sovjetskega sporočila, da predlagajo takšno konferenco, so se najprej slišali od vseh strani na zahodu glasovi, da gre izključno le za sovjetski propagandni manevar, in da Sovjeti ne mislijo iskreno gledati te konference. Toda kanalu je prišlo sporočilo, da je predsednik indijske vlade, Nehru, predlog za sklicanje konference sprejel in se je bo udeležil, ako nanjo pristanejo tudi ostale prizadete dežele. Takoj zatem je generalni sekretar Združenih narodov Hammarskjöld izjavil, da bo šel na takšno konferenco, če pride do nje.

Hkrati s to sovjetsko pobudo so začeli v Zahodni Nemčiji iskati potov in načine, da bi odigrali vlogo posredovalca med zahodnimi vladami in arabskimi narodi. Nemcem bi tako posredovanje bilo dobrodošlo, ker imajo na Blížnjem vzhodu izredno velike gospodarske interese in se zaradi tega ne želijo zametiti Arabcem, s katerimi so v zadnjih dveh letih navezali žive gospodarske in trgovske vezi.

Francija je ujaljena, ker je ni nihče obvestil o nameravanem izkrcavanju v Libanonu in Jordaniji, sklenila, da bo v tem vprašanju vodila nekoliko drugačno politiko od ostalih dveh zaveznikov na Zahodu. Francija ima namreč izredno velike interese na tem področju, saj dobiva preko Libanona iz Iraka vsa nafta, ki jo potrebuje za današnje mehanizirano in moderno življenje. To je bilo verjetno glavni vzrok, da Francija ni odklonila svojega sodelovanja na konferenci šefov držav. Francozi so samo ugotovili, da je rok nekoliko prekrat.

Francija bo gotovo na ta način poizkusila, da ponovno uveljavi sebe kot samostojni politični faktor v mednarodnem življenju in skušala na tak način pripraviti ostala dva zahodna zaveznika, da v bodoče zavzemata pri reševanju mednarodnih vprašanj drugačno stališče do Francije.

Velika Britanija in Združene države Amerike še odklevalo glede sovjetskega predloga in do sedaj tega komentarija še nista dali dokončne izjave, ali se strinjata s predlogom ali ne. Komentatorji uradnih ameriških krogov so mnenja, da bi do sestanka lahko prišlo edinole kje na ameriškem kopnu a nikakor ne v Švicah ali kateri drugi deželi. Kot prvo mesto sestanka so predlagali najprej Washington, pozneje New York, sedaj pa so vedno pogostejši glasovi, da bo do sestanka prišlo v Varnostnem svetu, kjer naj bi se sestali predsednik vladi in rešili vprašanje sedanjega položaja na Blížnjem vzhodu in še nekatera druga vprašanja, ki bi bila morda zrela za razpravo in reševanje.

Jugoslavija je v tem trenutku prepričana, da je treba pomagati reševati sedanje nevarni položaj z avtoriteti Združenih narodov. Zaradi tega je naša vlada tudi objavila sporočilo, da smatra kot nujno sklicanje izrednega zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov, ki naj razpravlja in sklepa o novem položaju na Arabskem polotoku.

Sestanek šefov velikih sil je na vsak način boljša rešitev kakor nadaljevanje velike negotovosti, v kateri dejansko živ svet zaradi nevarnih pustolovščin dveh velikih sil na Blížnjem vzhodu. Na tem sestanku pa je prav, da sodelujejo predstavniki Indije, kot dežele, ki je močno objektivna in izven blokov ter generalni sekretar Združenih narodov, ki dobro pozna položaj na Blížnjem vzhodu. Že v prihodnjih dneh bomo verjetno izvedeli, da bo do sestanka prišlo, kakšni pa bodo rezultati tega sestanka pa je druga stvar. Vsi komentatorji v svetu so si edini v tem, da bi zaradi izredne naglice, s katero je bil sestanek sklican, ne smeli pričakovati preveč.

OBNOVA RIBNIŠKEGA GRADU

Ribničani so začeli s prostovoljnimi delom pri ureditvi prostorov v starem gradu. Prostovoljnimi deli pri odstranjevanju ruševin in planiranju terena se udeležuje povprečno do 20 ljudi. Prav bi bilo, da bi se tem prostovoljcem pridružili še ostali, ki so do sedaj stali ob strani.

V gradu bo muzej. Poleg tega je predvideno, da bo dobil v gradu prostor hotel s prenočišči. Takli prostori so v Ribnici nujno potrebni, če hočemo povzbuditi turistično dejavnost.

Prvi začetki kooperacije v Ribniški dolini

Večkrat pišemo in govorimo o kmetijski kooperaciji. Ta beseda pomeni sodelovanje med zadrugo in kmetijskimi proizvajalci, to je kmeti. To bi bila definicija kooperacije, ki pa pomeni precej več kot zgolj sodelovanje v ozkem merilu med obema partnerjema. Glavni namen kooperacije je izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev našega kmeta, kar pa je povezano z izboljšanjem kmetijstva. Kooperacijo delimo na višjo in nižjo obliko. Nižja oblika kooperacije se je pri nas več alj manj že uveljavila. Primerji: pogodbeni vzreji živine, plemenske in klavne, prašičev, sajenje in odkup krompirja in pod., višjih oblik kooperacije pa pri nas skoraj še ni. Za višjo obliko kooperacije pa so potrebni najprej pogoji in ljudje. Ni vseeno, kakšni so prijmi za delo v zvezi s kooperacijo, če hočemo, da bomo res dosegli tisto, kar je boljše in bolj pametno.

Ko smo se mudili v Ribnici, smo se obrnili na več oseb in se pogovorili, kako je s kooperacijo v Ribniški dolini.

Kaj meni o kooperaciji predsednik ObLO Ribnica, Stane Ilc: »Nižja vrsta oblike kooperacije, to je sodelovanje med zadrugo in kmeti, pri nas že nekaj časa obstaja. To sodelovanje je predvsem v pogodbeni vzreji pitane in plemenske živine ter pogodbeno pridelovanje krompirja. Z regulacijo Bistrice in melioracijo zamočvirjenih področij in travnikov, katere poplavlja voda, bodo dani vsi pogoji za obdelovanje zemlje v kooperaciji. Kooperacija je brez dvoma najbolj napredna stvar, da bomo šli z našim kmetijstvom naprej.«

Strinjamo se s tovarišem Ilcem, da bodo z regulacijo in melioracijo zamočvirjenih področij boljši pogoji za uveljavitev kooperacije za obdelavo zemlje. Pa prisluhnimo kaj nam bo povedal o tej stvari predsednik kmetijske zadruge Ribnica, Matija Lesar iz Gorenje vasi:

»Do kooperacije višje oblike bo prišlo tudi pri nas prej ali slej. Ekonomske pogoji sami nas bodo prisilili, da bomo sodelovali v kooperaciji, ki ni nikaka oblika obde-

lovalne zadruge, kot si mogoče nekateri nepoučeni ljudje mislijo, ampak najbolj napredna oblika naprednega kmetovanja. Z nižjo obliko kooperacije smo tudi pri nas že začeli (živina, krompir). Začetki pa bo treba misliti na višje oblike kooperacije, seveda postopoma in z gospodarsko računico. Vse kar bomo storili v zvezi s tem, bo moralo biti dobro pripravljeno, delati bomo brez vsake zaletavosti. S strojno obdelavo zemlje bodo pri nas velike težave, ker je zemlja razdrobljena na sto in sto drobnih parcel. Toda treba bo najti nek način dela, mogoče v tem, da bomo gojili le nekaj vrst poljskih kultur (krompir).«

In Jože Kušlan, upravnik KZ Ribnica, nam je svoje mnenje o kooperaciji pripovedoval takole: »O kooperaciji v kmetijstvu smo pri nas razpravljali že lansko leto. Na področju ribniške občine je okrog 250 ha zamočvirjenih in poplavljenju podvrženega travniškega področja. Z regulacijo Bistrice bodo dani pogoji za melioracijo teh zemljišč. Zato menim, da bi bilo pravilno čimprej ustanoviti melioracijske skupnosti. Regulacijska in melioracijska dela bodo dala osnovo, da bo družba vplivala na kmetijsko proizvodnjo na zemljiščih, kjer bodo pogoji za strojno obdelavo. Na novih pridobljenih površinah bo treba gojiti tiste kulture, ki bodo dajale večji hektarski donos in s tem višji finančni uspeh. Nujno bi bilo, da bi vsi kmetijski proizvajalci od potokih Bistrice in Sajevcu, ki še niso člani, pristopili k vodni skupnosti. Z izboljšanjem obdelovalne zemlje si bodo postavili boljše gnojne pogoje sebi in potomcem. To govori zato, ker bi se lahko na novih površinah pridobljene zemlje uveljavila kooperacija višje oblike. Nujno bo, da se bomo oprijeli tistih

oblik kmetijskega gospodarstva, ki nam bo več neslo. V to nas bo primoral gospodarski razvoj — porast industrije bo terjal spet novo delovno silo, ki bo prišla s kmetov, da pa bo zemlja obdelana in to še boljše obdelana, bo zaradi pomanjkanja delovnih moči na kmetih potrebna strojna obdelava zemlje, kjer bo to mogoče, tu pa se bomo srečali s kooperacijo. Naj še jaz omenim, da smo začeli uvajati pogodbene odnose za gojitev plemenske in klavne živine, jedilni krompir itd. S kooperacijo smo torej pri nas že začeli, vendar smo šele v začetku. Oblik dela v kooperaciji je več — vsak delavci istemu cilju — izboljšati življenje našemu kmetu.«

Operacija bo prej ali slej, v tej ali drugačni obliki šla svojo pot, ker le tako bo možen dvig kmetijstva iz sedanje primitivnosti na višjo stopnjo. Novi čas zahteva novih ljudi na kmetih, ki jim je pri srcu napredek tudi v naših vaseh.

—Zem

Oh Domu na Travnj gori

Ojačitev sodraškega vodovoda

Sodražica, ki šteje danes okoli 700 prebivalcev, se oskrbuje z gravitacijskim vodovodom z zajetjem v Jazbič dolu od 1. 1955. Po projektu je predvidena maksimalna vodna potrošnja Sodražice 1.31 l/sek (113.18 m³ dnevno). Kot minimalno meritev studenca v Jazbič dolu pa navaja projektant 1.05 l/sek (leta 1903). V resnici pa pada podlet izdatnost tega studenca pod 1.0 l/sek, zato ostajajo višje ležeče hiše brez vode, nad Sodražico na Strmcu leži protirezervar, ki pa je v sušnih dneh vedno prazen. Poleg tega tudi kvalljeta vode ni neoporečna in se studenec ob deževju sikali. Nujno je torej navezati vodovod v Sodražici na mobilizirani in kvalitetnejši vodni vir.

Najugodnejši način ojačitve je prečrpavanje vode iz studencev v dolini Bistrice direktno v obstoječe omrežje. Zajetje v Jazbič dolu bo služilo po asanaciji gravitacijski preskrbi z vodo, ob suši pa bo obratovala črpalka za ojačevanje dotoka. Prvotno je bil predviden načrt priključitve izvira na Pesku. Po ugotovitvah sedanje in predvidene potrošnje ki narašča zaradi novogradenj, pa bi bil dotok premajhen. Projektirana je zato črpalna ojačitev dimenzionirana na pretok celotne vodne potrošnje z nekaj rezerve.

V dolini Bistrice so na razpolago naslednji studenci: Kaprolov log 2.04 l/sek, Drobničev log 1.30 l/sek, pod Gričem 2.72 l/sek, skupaj 6.06 l/sek. Bakteriološko je voda iz vseh 3 studencev neoporečna. V prvi gradbeni etapi je predvideno zajetje studenca Kaprolov log, ki je že v gradnji kakor tudi zgraditev črpalnice. Ostala dva studenca pa sta predvidena za rezervo in se bosta vključila postopno z naraščanjem vodne potrošnje.

Režijski odbor za gradnjo vodovoda je temeljito upošteval vso predvideno porabo vode. Gradnja naj se pospeši, da bo čimprej izvršena s tem zagotovljena preskrba vode, ki je bila do sedaj tako pila, da ni zadostovala najnujnejši porabi. S tem bo prenehalo dosedanje obupno stanje in nejevolja prebivalstva, ki je bilo največkrat brez vode, zagotov-

Dom na Travnj gori 20. julija. Tu je kolonija otrok iz Ljubljane, z vseh 76. Na Travnj goro so prišli iskat sonca in zdravja, ki ga Travnj gora nudi v obilni meri. Sem so prišli 1. julija. Gledali smo od sonca zarjavele otroke, zdrave in zadovoljne ...

Večina otrok je imelo prenočišče v Domu, nekaj otrok pa je taborilo pod šotori. Kolonija je bila razdeljena na pet grup: »Apači«, »Rumene marjetice« itd. Povsod vzoren red in disciplina.

Upravnik otroške kolonije nam je povedal, da so šli otroci na izlete v Sodražico, Loški potok, Novo štifto. Imelo so tudi več krajših izletov.

Dnevni red v koloniji je bil takle: vstajanje ob 6.30, potem umivanje, fizikultura, pospravljanje ležišč. Ob 7.45 dviganje zastave, ob 8. uri pa zajtrk. Po zajtrku so se otroci razdelili na razne skupine in imeli razne igre. Ob 10. uri je bila malica, nato pa so spet nadaljevali z igrami do 12.30, ko je bilo kosilo. Po kos-

lu so počivali do 15.30. Ob 16. uri je bila malica, potem pa so se razdelili po skupinah in šli na sprehod. To je trajalo do 18.30, ko je bila večerja. Po večerji so otroci izrabili čas, kakor ga je kdo vedel in znal, večkrat so kurnili tudi taborne ognje, po 20. uri pa je sledil počitek.

Otroška kolonija je bila na Travnj gori do 21. julija. Otroci so se zadovoljni vračali na svoje domove; dobra hrana in planinski zrak sta poleg drugega prispevala, da so se otroci prav dobro počutili na Travnj gori. Da je bilo res tako, vam bo povedala tudi pesmica, ki so jo zložile deklice iz skupine »Rumene marjetice«:

Me smo mlade in vesele, velike, majhne in debele, rožice si nabereimo, za jih v venčke spletno, zato pa nam je ime Rumene marjetice.

Rade v senčici sedimo, drugi se okrog lovijo, pesmico zapojejo, zato pa nam je ime Rumene marjetice.

Tovarišico imamo rade, ne pustimo je nikdar same, rade se umivamo in jagode nabiramo, zato pa nam je ime Rumene marjetice.

Kmalu se bo treba posloviti, te prelepe kraje zapustiti. Mamice že čakajo, da jim ponagajamo, ne bomo pa pozabili, da smo Rumene marjetice.

SODRAŽICA

Minul, ponedeljek so imeli gasilci namen, da za požarno varnost napolnijo rezervoar. Kljub temu, da je bila motorika ves dan v pogonu, se jim to zaradi velike potrošnje vode ni posrečilo. Ljudje so si ta dan napolnili vse razpoložljive posode, ker so že dalj časa brez vode. Seveda so ta dan tudi vsi prali, da izkoristijo priliko.

Gasilci bodo zaradi požarne varnosti zopet poskusili napolniti rezervoar in bodo usmerili vodo le v ta namen, na to ostale potrošnike vode že sedaj opozarjamo!

J. Ivanc

Izsledki ljubljanskih jamarjev v Breznu

Pripravljani odbor za proslavitev zmage v Jelenovem žlebu je naprosil Jamarško društvo iz Ljubljane, naj bi raziskali Veliko brezno pod Belim stenom pri Jelenovem žlebu in spravili ven kolikor mogoče več materiala za muzej. V nedeljo, 20. julija je društvo res poslalo štiri člane, ki so jama raziskali. Reč je treba, da so bili nad breznom, kakor tudi nad ostanki slavne bitke malce razočarani!

Najprej so se spustili trideset metrov globoko do majhnega stožca, nato po strmih se kakih petnajst metrov niže v smeri JV, kjer je temperatura +10°C. Šele tu so odkrili nekaj ostankov italijanske vojske: čez dvajset šlemov, nekaj zabojev za municijo, del menažke, dve bombi, šaržerje in dele italijanske oficirske uniforme. Nadalje so dobili v mali dvoranci dva ali tri okostnjake in dve muli, od katerih se ene še drži črna gnjila masa, ki je bila pred leti meso.

Seveda, če bi hoteli dobiti še več, bi morali kopati, toda to, je dejal vodja jamarjev, ni bilo nsmiselnno, ker se je v petnajstih letih nabralo toliko materiala, da bi nekaj ljudi

imelo dovolj dela za teden dni. Italijani, ki so padali v brezno, so zdrseli po snegu in ledu naprej v globino. Tja pa je polzel leto za letom tudi vseh vrst material, sneg pa je vedno vse prekril in se v poletnih mesecih spreminjal v led. Delo bi bilo tudi oteženo, zaradi podslipavanja.

Nazadnje so brezno narisali in označili, najdeni material pa bodo verjetno poslali v muzej.

Prvi jamar se spušta v Brezno pri Jelenovem žlebu

Kdo naj razlaga zgodovino?

Slavnostni del proslave v Jelenovem žlebu je bil pri kraju. Množica udeležencev, ki je pred proslavo zasedla cesto levo in desno od tribune poleg postrojenih brigad in se razširila še preko zgornjega brega visoko v gozd, da bi bila čim bližje, se je začela razhajati. Vsakdo pa je pred odhodom hotel še поблиže ogledati spomenik, zanimivo umetniško delo, ki po svoji obliki in izvedbi tik brezna ob česti čudovito ponazarja klenost in junaštvo borcev bitke v Jelenovem žlebu.

Večina si je še pod vtisom prikaza borbe, programa in odličnega govora, ogledovala prizorišče zgodovinskega dogodka. Poněkod se leže čelade italijanskih vojakov, kosovojaskih oblek, kosti in drugo.

Sede sem opazoval to pisano množico, ki se je gnetla na temnem prostoru. Dan je bil sicer mračen, toda razpoloženje in kopica vtisov, vse je bilo tako povezano in doživljanje je bilo obarvano s tisto starijsko patino, ki jo občutimo, kadar

obiščemo zgodovinski kraj.

Gneča se je počasi zredčila. Obšel sem spomenik, jama, se zopet vrnil na cesto. V bližini je pritegnila mojo pozornost gruča, ki je vneto poslušala pripovedovanje starejšega možakarja. Beseda mu je tekla kot rojenemu govorniku. Poslušalci — nekaj moških in žensk, med njimi tudi nekaj otrok, so z zanimanjem sledili njegovemu izjavljanju. To samo še ni bilo nič posebnega, saj je bilo takih skupinic, kjer so stari partizani pripovedovali o boju v Jelenovem žlebu, vse polno naokrog. Toda slišal sem prav slučajno besede, ki so me prikovala, da sem obstal:

»Poglejte ga! Med vojno sploh ni bil pri nas, vrnil se je šele po osvoboditvi. Zjaj pa govori, da vsi, ki ga poslušajo, mislijo — kakšen partizan je bil!«

Na žalost ne poznam ne govornika ne tistega, ki je dal to opazko. Res je, da lahko vsakdo pripove-

duje zgodovino, če jo dobro pozna. Tudi sam sem precej slišal in bral o Jelenovem žlebu. Toda, ali niso le borci, ki so se bili v Jelenovem žlebu, opravičeni, da pripovedujejo, kako je bilo? Pustimo zdaj ob strani zgodovinska dejstva, ki so že zapisana. Zgodovinar piše dejstva, toda le borci lahko ohranijo pozabi tista osebnostna doživljanja, ki jih prvo zgodovinarja ne more zajeti, ker jih ne more stlačiti v tistih nekaj fraz o hrabrosti in požrtvovalnosti! Le živna beseda resničnega udeleženca junških dni v NOB more ohraniti mlademu rodu in znanecem naš osvobodilni boj v pravi luči.

Pogosto slišimo, da je treba mladini, ki raste po vojni, povedati, kako je bilo. Nekaterim se zdi to danes že odvrat. Zdi se jim dovolj pripovedovanj in pisanja. Da, res je, dovolj je pripovedovanja in pisanja, ki je plehko in medlo, ki le grobo povezuje posamezne dogodke, ker ne more dati tistemu času one življenjske jedrnatosti, sočnosti, pečata pravega resničnega doživljanja! To zmore le beseda — naj bo govornica ali zapisana — pravega borca. Samo na tak način more naša borba za osvo-

boditev v dušah mladege rodu oživeti v pravi luči. Zgodovino ne ustvarjajo samo veliki državniki, ampak predvsem — kar je še posebej značilno za naše razmere, tista nepredvidena in nenapisana doživljanja posameznih borcev, ki so v preizkušnjah telesa in duha v neštetih težavah in trpljenju podčrtala v naših ljudeh ČLOVEKA, ki se danes borijo za socializem.

Marsikdo se bo obregnil, češ, da maham v prazno, da je to bolj redek pojav. Pomislimo samo, da je komaj dobrih trinajst let, kar je za nami narodnosvobodilna borba! A že danes moremo najti ljudi, ki jih ni sram, da si dovolijo govoriti o stvarih na način, ki gre samo resničnim udeležencem. Kako pa bo čez leta?

Da, čas marsikaj zabriše, marsikaj zbledi, spremeni tudi duha. V času NOB sem bil še kratkohladeček, toda globoko čutim, da je to moralna krivica, ki žal dostojanstvo človeka, žal spomin tistih, ki so ustvarili to, kar danes imamo!

Do sedaj največje moto dirke

20. julija so bile v Kočevju 5. tradicionalne hitrostne dirke za prvenstvo LR Slovenije. Zanimanje za dirke je bilo veliko. Ze en dan prej so se v Kočevju zbrali najboljši tekmovalci iz vse Slovenije.

Na dan dirk je bil v dopoldanskih urah uradni trening za kvalifikacijske startne mest. Ze sam trening je pokazal, da se bo za časa dirke ostra konkurenca za prva mesta, da bo lanskoletni rekord proge zrušen.

Ob 14.30 uri je predsednik športne komisije AMD Kočevje, Maver Jože, pozdravil tekmovalce in gledalce. Nato je pokrovitelj dirk, predsednik ObLO Kočevje Rigler Janez, zaželel vsem dobrodošlico. Po pregledu proge je direktor letošnjih dirk, Stokar Bojan, dovolil pričetek tekmovalja.

Na startu so se pojavili motorji do 50 cm. Vozilj so tri kroge. Prvo mesto je zasedel Jože Benetič (Sežana), drugo Ciril Novak (Ljubljana) in tretje Julij Klančič (Nova Gorica).

V razredu motorjev do 125 cm se je skozi vse kroge razvijala zanimiva borba za prvo mesto med Borisom Oblakom in Mirkom Bivcem. Z malenkostno razliko nekaj metrov je zasedel prvo mesto Boris Oblak pred Bivcem in tretje mesto Avreljo Paradiso. Domači tekmovalci, Janez Bukovec, je kljub zelo lepi in požrtvovalni vožnji zasedel šele 5. mesto.

Razred do 175 cm ni prinesel nobenih posebnih presenečenj, Boris Oblak je z lepim naskokom zasedel 1. mesto, 2. mesto Mirko Bivc in 3. mesto Janez Durinj. Jože Podraž iz Kočevja je zaradi kvara na motorju zasedel zadnje mesto.

Ko so se pojavili na startu motorji do 250 cm je napetost pri gledalcih narasla. Nekaj časa je vodil Lojze Drogenik, nato je vodstvo prevzel Leon Pintar. V začetnih krogih je v to zanimivo borbo posegal tudi Ivan Majnarič, ki pa je v nadaljnjih krogih zaostal. Prvi je skozi cilj pridrvel Leon Pintar, drugi Lojze Drogenik in tretji Ivan Majnarič. Za Majnariča kot mladega tekmovalca je to vsekakor zelo lep uspeh.

Najlepši del dirk je bil starj stl. rih kroglic. Ze v začetnih krogih je Ivan Jelenko s sovozačem Antonom Habičem moral odstopiti. Na progi so ostale tri prikolice. Leopold Sterle-Cveto Maček, Edo Čuden-Alfonz Breznik in Mirko Hrast-Ciril Zupan.

V zadnjih dveh krogih se je tem. po vožnje še povečal. Mirko Hrast, ki je dotodaj sigurno računal le na tretje mesto je nenadoma pričel slediti Sterle. Sterle je povečal hitrost v ovinkih. Vendar presenečenje — Hrast ga je prehitel in skozi cilj sta pridrvela eden za drugim.

Za prikolicami je bil starj motorjev 350 cm. V tem razredu je obl. čaj, da vedno porušijo rekorde proge, kar se je zgodilo tudi letos. Z

veljkim naskokom je vodil Lojze Drogenik. Zaradi prevelike previdnosti na rudniškem zavoju je zgubil dragocene sekunde in Leon Pintar je prešel v vodstvo. V tem razredu so včrtači pokazali vrhunc spretnosti in vozne tehnike. Lojze Drogenik je sicer porušil lanskoletni rekord a Leon Pintar je postavil novega. Vrstni red doseženih mest je sledeč: 1. Pintar, 2. Drogenik, 3. Čuden, Majnarič se je tudi v tem razredu zelo dobro uvrstil in zasedel 4. mesto.

Ob zaključku dirk so startali do 500 cm. Takoj po startu je bilo videti, da se bo borba za prvo mesto v glavnem bila med Dolorenzom in Sterletom. V zaključnem krogu so pridrveli skozi cilj v naslednjem redu: Dolorenzo, Sterle, Durinj.

Letošnje moto-dirke so bile do sedaj najbolj kvalitetne. Priprave, potek in sploh vse je bilo v najlepšem redu. Tekmovalci so bili zelo zadovoljni z organizacijo in gostoljubnostjo. Najbolj srečen in zadovoljen pa je bil rekorder proge, Leon Pintar. Osvojil je prehodni pokal in je izjavil, da upa na zmago tudi v letu

Da so organizacija in same dirke bile tako kvalitetne, je zasluga vseh, ki so kakorkoli pomagali pri izvedbi in organizaciji. Pohvalo pa zaslužijo mladinci predvojaške vzgoje, uslužbenci LM, gasilci, člani TVD Partizana, ObLO Kočevje in podjetja ter ustanove. Te dirke so ponovno pokazale tesno sodelovanje AMD z vsem množičnimi organizacijami.

Preizkušnja za Budimpešto - uspela!

V Celju je bil v nedeljo končan atleški dvoboj Slovenija : Hrvatska za moške reprezentance. Izid je bil pač tradicionalen poraz Slovencev z malo razliko 12 točk. Končna znam-

Konec maja se je po Kočevskem in Ribniški dolini kmalu razvedela vest, da so miličniki postaje ljudske milice v Kočevju prijel vlomilca, ki je že od leta 1955. postopoma vlamiljal v trgovine kmetijskih zadrug in gostilne. Vlomilec je v svojih podvigih kradel na tako različnih krajih, da je bilo videti, da krade več oseb. Domačinj so bili zato brez izjeme vsi mišljenja, da je na delu »banda«, ki se klatj po Kočevskem in Ribniški dolini. TNZ v Ljubljani je po tem, ko je lansko leto prevzelo v svoji delokrog tudi območje bivšega okraja Kočevje, takoj pristopilo k reševanju tega problema. Kriminalistični organi in miličniki so se sestali, proučili vse te vlonne tatvine ter ukenili vse potrebno, da izsleda tega nevarnega vlomilca. Dela je bilo torej dovolj. Mijhčniki marsikatero noč niso zatimili očesa. Vložilj so precej truda, toda uspeh ni izostal.

OD STALCARJEV DO BANJA LOKE

Noč od 23. na 24. maja letos je poplačala za ves trud, za vlomilca pa je bila usodna. To noč je bilo namreč ponovno vlomljeno v gostilno »Butina« v Moravi pri Kočevju. Sterilec je odnesel nekaj denarja in steklenico likerja. Nato je poskusil srečo še v trgovini KZ Banja Loka. Toda medtem, ko se je pripravil k »delu«, je sosedna stranka prižgala luč. Tega se je preplašil, opustil

ka dvoboja je bila 228:216 točk v korist atletov s Hrvatske. Nas predvsem zanima, kako so se držali v tem tekmovalju člani kočevskega Partizana, še posebej zato, ker je bil to tekmovalje, kot vemo, obenem izborno tekmovalje za sestavo reprezentance Slovenije za povratni atleški dvoboj z reprezentanco Budimpešte.

Mimo trdimo, da so svoje znamenke dosegli ali jih celo presegle. Njihov nastop je bil zanesljiv in so dalj reprezentanci one točke, katere smo od njih pričakovali. Veno Čihar je z metom krogle 14,11 m postavil nov dolenjski rekord, prav tako tudi Boris Pucelj v troskoju s 13,59 cm. Poleg tega je Pucelj skočil v višino 180 cm, Polde Torkar v daljino 6,85 m. S temi uspehi so se torej po razpisu Atleške zveze Slovenije uvrstili v reprezentanco, ki bo zastopala la barve Slovenije 10. avgusta t. l. v Budimpešti.

Prav bi bilo, da bi TVD Partizan Kočevje organiziral jeseni večje atleško tekmovalje v slovenskem merilu, da bi tako videli nastopiti naše tekmovalce na domačem stadionu z ostalimi atleti slovenskih klubov. Verjetno bodo zopet pomisleki »ta pusta voznja do Kočevja« itj. Res — ali to ne bi smel biti razlog, da dobimo v Kočevje tako malo atleških prireditelj, saj je ista razdalja tudi za naše atlete, pa se dosledno in vestno udeležujejo vseh prireditelj širom Slovenije. Prireditelj pa smo, da »pusto vožnjo« otehta tekmovalje pred polno tribuno navdušenih gledalcev, kar je v Kočevju reden pojav, med tem ko so pri takih prireditelj in tekmovaljih v Ljubljani prazne tribune že tradicija!

POZDRAV IZ NOVEGA SADA

Tople pozdrave pošiljava staršem, bratom, sestram, fantom in dekletom ter podjetju »Kleparstvo« in obratu dnevnega kopa Rudnika Kočevje.

Milan Vidic, Stanko Koruzar

NAJDENO

17. julija so bili najdeni od Kočevja do Male gore 3 ključki. Lastnik jih dobi na upravi lista.

IZDAJA IN TISKA ČZP »KOČEVSKJE TISKE« V KOČEVJU. UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK MATIJA ČETINSKI — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V KOČEVJU, LJUBLJANSKA CESTA 14 A, TELEFON 3-89. NAROČENINA JE 400 DIN, POLLETNA 200 DIN IN JE PLAČLJIVA V NAPIREJ. ZA INOZEMSTVO JE 800 DIN. TAPROČI RAČUN 600-12

1.265 pri NB, podružnica za Kočevje. — Poština plačana v gotovini. — Rokopisov ne vračamo.

rodnišnjič pa je rodila Bauer Stanislava, kmetovalka iz Gornjih Radenc 7 — dekdico Ireno.

Umrla je Stefanc Ana roj. Prebiljč, kmetovalka iz Zagodca 13, stara 81 let.

OBJAVE

ničarstvo« Kočevje obvešča vse organizacije, društva in posameznike, da v bodoče ne bo razpravljal niti odgovarjal na eventualne prošnje za razne podpore, ker so sredstva za te namene izčrpana.

PRODAM
Prodam motor-moped »Puch«. — Avtomehanik Dejak, Ribnica.

DEŽURNE TRGOVINE
Dežurno službo imajo: v soboto, 26. julija, od 7. do 12. ure in od 15. do 18. ure, trgovina »Preskrba«, Trg Svobode, v soboto, 2. avgusta ob istem času, trgovina »Specerija«, Roška cesta.

IZGUBLJENO
Na cesti med Mozljem in Kočevjem sem izgubila novo jopico. Najditevalja prosim, naj jo vrne Janežič Marjji, Kočevje, Trg Svobode 1.

ČESTITKA
Kalanovj mami, teti Anici v Slovenski Bistrici, snahj Anici in naši mamici, čestitajo za god — Braniko, Nevjka in ata.

Naši nad vse dobri in skrbni Ani Padovac iz Novih Sel za njen god še na mnoga leta, enako tudi bratu Ignacu za skorašnjo praznovanje. Hvaležna hčenka, oziroma sestra Anica ter Jože z družino.

OBVESTILO
Cenjene stranke obveščam, da so fotografije gotove. Prosim, da jih dvignete. Pozivam dolžnike, da takoj poravnajo dolgove. Fotograf BOŽIČ, Kočevje

ZAHVALA
Dr. Marku Vizjaku izrekamo vso zahvalo za hitro pomoč, s katero je rešil življenje našemu štiriletnemu Marku. Stropnikovj

Pokal je ponovno osvojil Leon Pintar iz Kranja

Naš obveščevalec

KOLENDAR
Sobota, 26. julija — Ana
Nedelja, 27. julija — Natalija
Ponedeljek, 28. julija — Zmago
Torek, 29. julija — Marta
Sreda, 30. julija — Kriljan
Četrtek, 31. julija — Ignac
Petek, 1. avgusta — Peter

SPOMINSKI DNEVI

31. julija 1942. leta so Italijani v Sodolu pri Travniku ustrelili 18 talcev iz Travnika in Segove vasi. Tega dne so požgali Travnik, kjer je zgorelo 110 hiš in 150 gospodarskih poslopj. Prebivalci Loškega potoka v spomin tega dne praznujejo krajevni praznik.

31. julija 1942. leta so Italijani ustrelili v Loškem potoku pet naprednih učiteljev, ki so poučevali na šoli v Loškem potoku.

GIBANJE PREBIVALSTVA

KOČEVJE
Poročila sta se: Mikhe Franc, delavec iz Kočevja, Trg 3. oktobra 25, star 26 let in Lajter Marija, delavka iz Kočevja, Reška c. 13a, stara 19 let.

Rodila je Colnar Ida, gospodinja z Brega 9 — dečka Jožeta.

RIBNICA

Poročili so se: Obranovič Matija, ključavničarski pomočnik iz Kočevja, Podgorška ul. 42 in Osvald Albina, računovodkinja iz Jurjevce 33, Vuga Vladimir, tekstilni tehnik iz Zagreba, Vlaška 73 in Arko Mihaela uslužbenka z Brega 20.

Rodile so: Zidar Nežka, gospodinja iz Bukovice, dvoječki — Sonja in Marijo, Recek Cecilija, poljedelka iz Ribnice 194 — dekdico Dušan, ko.

Umrla je Nosan Ana, preužitkarka iz Goriče vasi 26, stara 64 let.

LOŠKI POTOK

Poročili so se: Bartol Ciril, kmetovalec iz Hriba 80, star 28 let in Benčina Ivana, delavka iz Travnika 12, stara 24 let, Debeljak Ivan, kmetovalec iz Malega loga 56, star 27 let in Debeljak Marija, delavka iz Malega loga 55, stara 21 let.

Rodile so: Gregorič Ljudmila, gospodinja iz Retj 113 — dečka Milana, in Kordiš Ana, gospodinja iz Segove vasi 28 — dečka Romana.

PREDGRAD
Rodile so: Makovec Danica, gospodinja iz Predgrada 72 — dečka Antona, Madronič Ivana, gospodinja iz Prelesja 10 — dekdico Ivano, Barj Katarina, gospodinja iz Čepelj 8 — dečka Petra. V novomešid poročnišnjič pa je rodila Bauer Stanislava, kmetovalka iz Gornjih Radenc 7 — dekdico Ireno.

KINO

JADRAN, Kočevje: od 25. do 27. julija češki barvni film »Dobri vojaki Svejke«, I. del, 28. in 29. julija češki barvni film »Dobri vojaki Svejke«, II. del, 30. in 31. julija italijanski film »Bigamist«, od 1. do 3. avgusta ameriški barvni cinemasopski film »Prince Vallant«.

SVOBODA, Rudnik: 26. in 27. julija italijanski film »Streha«, 2. in 3. avgusta ameriški film »Na robu pločnika«.

DOBREPOLJE: 26. in 27. julija francoski barvni film »Lukrecija Borgia«.

RIBNICA: 26. in 27. julija ameriški barvni film »Poslednji iz plemena Komančev«, 2. in 3. avgusta italijanski barvni film »Verdi«.

OSILNICA: 27. julija slovenski film »Dolina miru«, 3. avgusta ameriški film »Tujec je poklical«.

VELIKE LAŠCE: 26. in 27. julija ameriški barvni film »Pas za pištolo«, 2. in 3. avgusta ameriški film »Upor na ladji Baumtje«.

LOŠKI POTOK: 26. in 27. julija mehšid film »Rdeča Konga«, 2. in 3. avgusta amer. barvni film »Sneg na Kiljmandžarje«.

KOČEVSKA REKA: 26. in 27. julija ruski barvni film »Dvanajsta noč«, 2. in 3. avgusta franc. film »Otroci ljubeznje«.

PREDGRAD: 26. in 27. julija ameriški film »Na divjem zapadu«, 2. in 3. avgusta ameriški barvni film »Osamljena pištola«.

SODRAŽICA: 26. in 27. julija ameriški barvni film »Do poslednjega«, 2. in 3. avgusta ameriški film »Na razpotju«.

BROD NA KOLPI: 26. in 27. julija ameriški barvni film »Richard Levjersčnik«, 2. in 3. avgusta švedski film »Samo mati«.

OBJAVA

Delavski svet podjetja »Ključav-

S KRIMINALISTIČNIMI ORGAN I PO SLEDI NEVARNEGA VLOMILCA

PO TRGOVINAH JE RIBE LOVIL

svoj namen in odšel. Ker pa se je že namenil, da mora za vsako ceno nekaj dobiti, je vlomil še v gostilno »Zagar« v Štalcercjih in odnesel za okrog 7.000 din gotovine, nekaj cigaret, malo popil in odšel. K sreči so za ta dejanja bili miličniki takoj obveščeni. Odhitelj so na kraj dogodka in že med potjo srečali Staneta J., stanujočega v Starj cerkvi. Stane je imel pri sebi dvokolo in ribiško paljico in je dejal, da gre loviti ribe. Ko pa so uslužbenci LM proučili dejanja, ki so bila izvršena ponoči in ker Staneta poznajo, da je bil zaradi vlonnih tatvin že kaznovan, so se odločili, da ga takoj pošljejo in ugotovijo, če ni morda on tisti, ki je z ribiško paljico lovil ribe na suhem. Pri vseh vlonnih tatvinah v kmetijske zadrug, ki so bile izvršene v letošnjem in lanskem letu, je vlomilec vedno vzel tudi ribe in kot kaže je prav ta ribič lovil ribe po trgovinah ne pa v potokih. Namesto trnok so pri njem našli vjtrihe, kar je bilo dovolj da so pri njem izvršili preiskavo, ki ni ostala brez uspeha. Kmalu so ugotovili, da je prav Stane J. to noč poskušal vlomiti v KZ Banja Loka in da je vlomil tudi v gostilni »Butina« in »Zagar« v Štalcercjih.

OBISK V SODRAŽICI

Stane je prišel v preiskovalni zapor in preiskava je pokazala, sicer pa je Stane tudi sam priznal, da je od leta 1955. pa do aretacije izvršil na območju Ribnice in Kočevja okrog 27 vlonnih tatvin. Dokazano mu je bilo, da je za Novo leto 1958. vlomil v gostilno »Majolka« v Sodražici, odkoder je odnesel 5.400 din. Obiskal je tudi mesnico KZ Sodražica, odkoder je odnesel okrog 3.000 din gotovine, 50 na pol suhih kranjskih klobas. To mu pa še ni bilo dovolj. Isto noč je poskusil srečo še v »Trgovini z mešanim blagom« v Sodražici in iz nje odnesel 35.000 din gotovine in za 32.855 din raznih drugih predmetov. Stane sicer pravi, da ni našel v trgovini toliko denarja kot pravi poslovojdja, vendar bo to ugotovilo sodišče. Tudi v »Mestni pekarni in slaščičarni« v Sodražici so na Novega leta dan ugotovili, da jih je nekdo »obiskal«. Opazili so, da so razbita vhodna vrata, medtem ko v trgovini ni ničesar zmanjkalo.

V začetku februarja 1958. je poslovojdja trgovine »Hrana« v Kočevju prijavil, da je bilo preko noči vlomljeno v njihovo trgovino. Pri pregledu zaloge in na osnovi inventurnega stanja so ugotovili, da manjka za 96.317 din različnega blaga. Stane J. je na osnovi dokazov to dejanje priznal, vendar pravi, da ni odnesel toliko živil kot je navedeno v prijavi. Povedal je, da je imel to noč s seboj dvokolo, da je ukradene predmete naložil v vreče in vse to spravil v neko jamo v gozdju v bližini Stare cerkve. Povedal je, da so bila ta živila že umičena, ko je že čez čas šel ponje. O tem so se prepračali kriminalistični uslužbenci in ugotovili, da je imel dejansko neko skrivališče, našli so še nekaj neužitnih konzerv in celo »Argo« juho ter druga živila, ki so bila odnesena iz trgovine »Hrana« v Kočevju.

Coprav je bil Stane J. redno zaposlen, je kot kaže, vsak mesec enkrat napravil kak svoj »podvig«. Vlonne tatvine so mu prišle že takoj v kri, da je vsak mesec obiskal po eno vas ter vlomil v vse lokalne vasi. Če je v kakšni vasi našel gostilno in trgovino, je obiskal oboje. Če so bile tri trgovine, je vlomil v vse tri. Zanimivo pri vsem tem pa je, da je bil vedno sam, čeprav je kazalo, da je na delu več oseb.

V DOLENJI VASI

Tako je Stane izvršil še vlonno tatvino v začetku aprila letos v prodajalno mesnih izdelkov v Dolenji vasi pri Ribnici, odkoder je odnesel nekaj svežega mesa, ki ga je pa pozneje odvrjel. Isto noč je vlomil tudi v trgovino KZ Dolenja vas. Poslovojdja je takrat v prijavi navedel, da mu manjka okrog 7000 din gotovine in nekaj drugih predmetov v skupni vrednosti 11.464 din. Ko pa je zvedel za aretacijo vlomilca, je obvestil Postajo ljudske milice v Ribnici, da je pozneje ugotovil, da je vlomilec odnesel iz blagajne v skladišču 32.000 din gotovine. Stane J. je dejanje priznal in povedal, da je bilo dejansko tako kot pravi

poslovojdja. Kot običajno je tudi to noč odprl še »Trgovino z mešanim blagom« v Prigorci. Dejanje je ostalo samo pri poskusu. S krampom se je lotil zidu, vendar mu ni uspelo.

Zadnji dan v mesecu marcu, boljše noč, je bilo v Mozeltu precej pestro. Nekdo je slišal ropotanje pri trgovini, videl je celo, da nekdo ple. za skozl okno v trgovino, vendar je bil tako preplašen, da je v vlonilca pustil, da je nemoteno opravil svoje dejanje. Kot je pokazala sedanja preiskava, je tudi to dejanje izvršil Stane J. in odnesel iz trgovine 36.000 din gotovine ter nekaj jestvin ter tako napravil škodo za preko 52.000 dinarjev.

Kriminalistični uslužbenci so dalje ugotovili, da je bilo v letu 1957. v okolici Kočevja in Ribnice izvršenih tudi več vlonnih tatvin v trgovine in gostilne in da ta dejanja še niso raziskana. Tozadeve prijave so preštudirali in ko so o tem zaslišali Staneta J., je dejanja pod težo dokazov priznal in povedal, da je proti koncu leta 1957. vlomil v poslovalnico trgovine »Preskrba« Kočevje v Livoldu, odkoder je odnesel razna živila v vrednosti preko 24.000 din. Decembra meseca je vlomil še v Kmetijsko zadrugo Ribnica, kjer je napravil škodo za preko 45.000 din. Julija meseca je obiskal »Mlekarno Kmetijsko go. spodarskega posestva« v Kočevju ter odnesel 3.500 din in nekaj sira. V začetku novembra se je vtihotal v »Mestno pekarno in slaščičarno« v Kočevju. Tu je našel 124.928 din gotovine, zlato nalitno pero in samokres znamke »Baret« z naboji. Samokres so sedaj našli v njegovem skrivališču v gozdu v bližini Štalcercjev. Stane pravi, da je od tega zneska vzel samo 20.000 din, ostali denar pa je skrjal pod mostiček pri Starj cerkvi, kjer mu ga je odnesla voda. Ker voda tega denarja ni nikoli naplavila, ga je verjetno odnesla rdeča voda iz kozarca, saj je znano, da je Stane rad pogledal vanj.

Preiskovalni postopek je nadalje tudi ugotovil, da je Stane J. tisti, ki je izvršil vlonno tatvino 18. marca lansko leto v trgovino »Oskrb« v Kočevju. To je bila ena največjih vlonnih tatvin na tem območju, saj so ugotovili, da je storilec napravil škodo za 160.000 din. Precejšen del ukradenih predmetov sta kmalu po izvršenem dejanju našla v gozdu ob železniški progi med Kočevjem in Staro cerkvi Cveto Pavlič in Jože Horvat. Takrat je kazalo, da sta imenovana izvršila to dejanje, ker sta si najdene predmete obdržala in sta bila zaradi zahtajve najdenih predmetov tudi kaznovana, Stane J. pa je povedal, da je predmete ukradel on, samo da jih je nekdo našel in mu jih odnesel. Na podoben način je Stane vlamil že v letu 1955, ko je vlomil v menzo podjetja »Zidar« v Kočevju. Tudi leta 1953. je neke noč obiskal trgovino v Livoldu in odnesel za 11.650 din raznih predmetov.

VSEČ SO MU BILE KONSERVIRANE RIBE

Iz vseh teh primerov je videti, da je Stane J. uspešno lovil ribe po trgovinah, kajti našel jih je že konservirane in jih je lahko takoj užival. Z živili je ravnal skrajno grdo. V vsem primerih so bile trgovine razmetane. Tu in tam so ležali kosti salame, sira ali pomaranč, tako da je Stane ni napravil škode samo s tem, ker je predmete odnesel, ampak je napravil precej škode tudi na samih živilih, ki niso bila več za široko potrošnjo.

Aretacija tega nevarnega vlomilca je zelo pomembna in zato ni čudno, da so prebivalci, zlasti pa poslovojdje trgovin v teh krajih zelo zadovoljni, ker bodo sedaj laže spali. Pred Stanetom namreč ni bila varna nobena trgovina, saj je v nekaterih krajih izruval celo železne križe iz oken, drugje je zopet krampal ali si pomagal s sekuro, so pa tudi primeri, ko je prišel v trgovino ali gostilno na lahek način. Kaže, da so te vlonne tatvine tudi šola za marsikatero poslovojdjo, da bo v bodoče trgovino boljše zavaroval, denar odvajal, ne pa ga pustil ležati v raznih predalnih prodajalnih mize. O vseh podrobnostih in načinih teh dejanj bo Stane J. sam govoril pred senatom Okrožnega sodišča, na čigar razpravo sedaj čaka za zapah. I. B.

10. VIII.
1 9 5 8
ob 11. uri
v Kočevski
Reki

Sindikalna podružnica kmetijskih in gozdnih delavcev v Kočevski Reki vabi vse delovne kolektive
k razvitju sindikalnega prapora,
ki bo 10. avgusta 1958 ob 11. uri v Kočevski Reki
PO SVEČANOSTI PROSTA ZABAVA P L E S

Srečanje z odlikovanci dela

Ko smo pri Gozdni upravi Kočevje proizvedovali, kje bi dobili njihovega odlikovanca dela, IVA-NA DEDNIKARJA, smo zvedeli, da postavlja novo kočjo za gozdne delavce nekje za Mestnim vrhom in se vrača domov v Dolgo vas samo ob sobotah. V nedeljo dopoldne smo ga dobili doma in stekel je pogovor o njegovem delu, ujeli pa smo ga tudi v kamero.

Ivan Dednikar je bil rojen 27. decembra pred 53. leti v Malj Slevici pri Laščah. Poleg osnovnošolske izobrazbe je pred leti položil tudi izpit za gozdnega delavca. Med vojno je bil bolničar v Beogradu, v začetku leta 1945 pa je stopil v NOV.

Tovariši iz podjetja so ga tako ocenili: »Tovariš Dednikar, ki je zaposlen v našem podjetju od leta 1949, vseskozi pri isti gozdni upravi, in je bil pred tem rudar v kočevskem rudniku, je zelo sposoben, vreden in pošten delavec, ki se za razliko od večine ostalih delavcev zelo zavzema za kvalitetno izvršitev del ter za uspehe uprave in podjetja kot celote. Njegov odnos do dela, kakor tudi do sredstev, ki jih daje družba kolektivno v upravljanje, je pravičen in zgleden. Do kolektiva ima dober odnos, je priljubljen in v marsičem zgled ostalim delavcem, zlasti glede poštovitosti in ne-sebičnosti. Je že več let član delavskega sveta in član upravnega odbora podjetja. Sodeluje tudi v ostalih družbenih organizacijah, še posebno aktivno kot gasilec.«

Tovarišu Dednikarju želimo, da bi zdrav in čil postavil še veliko lepih koč za gozdne delavce sredi nepreglednih gozdov in mu v imenu vseh k odlikovanju še posebno čestitamo!

PULJSKI FILMSKI FESTIVAL

Konec preteklega tedna so v puljski areni slavnostno odprli V. festival jugoslovanskega filma. Svečane otvoritve so se udeležili tudi predsednik Tito, ter podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Aleksander Ranković s soprogami.

Na festivalu predvajajo kratke, metražne in celovečerne filme izdane pri nas v letošnjem letu.

LOCITEV TRGOVIN OD ZADRUGE

S 1. julijem so se ločile od zadrug zadrugne trgovine kmetijskih zadrug v Ribnici, Dolenji vasi in Jurjevic — skupno sedem trgovin in so se priključile trgovskima podjetjema »Jelka« in »Manufaktura«, ki imata sedež v Ribnici.

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

Streljanje talcev pri Osilnici

Ceravno se večkrat spominjamo žrtev, ki so padle kot talci fašističnih okupatorjev, se jih še prav posebno spominjamo ob obletnicah njihove smrti. Vsako leto dočaka mo dan, v katerem je pred toliko in toliko leti padel naš dragi, naš sorodnik, naš sosed, naš prijatelj. Posebno na tak dan ne smemo pozabiti žrtev, ki so padle za domovino, za njeno svobodo. Dolžni smo jim veliko zahvalo. A ker jih ne moremo poplačati, se vsaj iskreno spominjamo nanje, v srcu naj bo zahvala, v srcu naj ostane vedno spomin nanje. Okrasimo jim grobove, okrasimo poslednji dom, v katerega so legli na nečloveški način. Postavljamo jim spomenike — spomenike v srcu, v naravi, v pesmi in prozi, da bodo bodoči rodovi vedeli, kako je bila priborjena svoboda.

Tako obletnico praznujemo letos v Kolpski dolini vasi Papeži, Belce, Bezgarji, iz katerih je bilo na dan 21. julija 1942 ubitih dvanajst gospodarjev. Zalosten je bil ta dan, a žal ne edini. Koljko jih je iz teh vasi pomrlo na Rabu, v Gonarsu, v raznih nemških taboriščih, v sami borbi. Majhne so te vasi, a na spominski plošči v Papežih se blesti nad 70 imen onih, ki so padli. To je dokaz velike privrženosti narodu, dokaz zavednosti ljudi, ki živijo v teh odročnih hribovitih vaseh.

Predhodno so jih zgnali v cerkev

v Zamostu, kjer je takratni pleski duhovnik, privrženec Italijanov, nad njimi bral svojo črno mašo, da bi jih odvezal greha, ki da so ga napravili, ko so se zvezali s partizani, zato da bi povečal grozo v sreih ubogih mučenikov. Ne moremo si zamisliti občutkov talcev, pokritih s črno plahto, ko so vedeli, da bodo v naslednjih trenutkih na zverinski način umorjeni.

Naj bodo te vrstice skromen spomin žrtvam treh vasi Kolpske doline.

VECNA JIM SLAVA!

Sklonjenih glav od Jelenovega žleba do Morave

Ko smo v teh dneh obnavljali spomine na veliko bitko, ki so jo bili naši borci z Italijani in kronalji z veličastno zmago v Jelenovem žlebu, so mi prišli na misel nekateri dogodki. Zapisal sem jih, da jih očem pozabijo.

Kakor mnogi, smo tudi vsi moški iz Gotevice v začetku julija 1942. leta odšli v znano taborišče — Padovo, kjer smo doživeli toliko neprijetnega in žalostnega. Vendar nas je okupator proti koncu marca 1943 — seveda zvezane in pod močno stražo — odpeljal v Ljubljano, kjer so nas po številnih zasliševanjih le spustili domov.

NESREČA NA POSTAJI DOBREPOLJE

22. julija se je na železniški postaji Dobrepolje ponesrečil 20-letni železniški zavjrač. Pri sestavljanju vagonov je tako nesrečno skočil izpod vagona, da ga je prišlo kolo in mu popolnoma odrezalo levo nogo pod kolonom. O vzroku in kdo nosi odgovornost za nesrečo, bo ugotovila komisija.

NOVI GRADITELJI

ObLO Kočevje je na nedavni seji odobril dodelitev stavbnih parcel osmim interesentom. Pobuda privatnih graditeljev bo pomagala pri ublažitvi stanovanjske stiske, ki je v Kočevju zelo pereča.

Kot žrtve ste padli v borbi za nas...

ANTON MARINCELJ - JANKO vrhu Stružnice spopad s 150 Italijani. Borba je trajala več ur in je padlo 35 Italijanov.

Marincelj je bil eden najbolj hrabrih borcev Kočevske. Njegova četa je bila tudi politično močna in je s svojo borbenostjo privabila veliko število novih borcev iz delavskega in kmečkega življa na Kočevskem. Rodil se je 10. februarja 1917. v Banja Loki. Bil je rudar v kočevskem rudniku. Kmalu po okupaciji je začel delati za NOB. Marca 1942. je odšel v partizane in kmalu postal vodnik samostojnega voda v Kočevskem bataljonu. S svojim vodom je minimalno progno in vlake ter napadal sovražne postojanke. Z aprila 1942. je z veliko hrabrostjo izpeljal probni vod, ki so ga v bližini Mahovca obkolile močne italijanske enice. Konec aprila 1942. je imel na

Postavljen je bil za komandanta III. bataljona Kočevskega odreda. Sodeloval je v borbah med roško ofenzivo in se zlasti izkazal pri reševanju 150 aktivistov in političnih funkcionarjev iz močnih italijanskih obročev. Na čelu skupine je stajal z mitraljezom v roki podiral Italijane in izbojeval prost prehod za vso skupino.

Po formiranju Tomšičeve brigade je bil imenovan za komandanta I. bataljona. Decembra 1942. je bil ob spopadu z Nemci, Italijani in belogardisti pri Polici težko ranjen v glavo in je zaradi stalnega premikanja partizanske bolnišnice januarja 1943 umrl.

Za njegovo izredno hrabrost in poštovitost je bil odlikovan z redom Narodnega heroja.

STEFAN KERSNIC

sin Janeza Kersniča, rojen 5. julija 1907. v Hrovači pri Ribnici, po poklicu krojaški mojster.

Za časa stare Jugoslavije je bil član Sokola in napredno usmerjen. Svojo politično pripadnost pa je pokazal s tem, da je bil stalno v zvezi s starijnimi partijskimi delavci v Ribnici, ter bil tudi sam član Partije. Ko je delal kot krojač, je bil tudi stalno pripravljen pomagati nezaposlenim. Po razsulu stare Jugoslavije pa je takoj pričel z aktivnim delom. Pri njem so se stalno sestajali voditelji upora v Ribnici s tov. Šeškoma na čelu. Zaradi domačih zdajalcev so ga v letu 1942. večkrat zaprli in vendar zaradi pomanjkanja dokazov tudi izpustili. V mesecu oktobru 1942. so ga ponovno aretirali in odpeljali v zapore v Kočevje. Po štirinajstih dnevih so ga odpeljali v Ribnico, kjer so ga po hudem mučenju zverinsko ubili v bližini kasarne. Ves čas do smrti, to je 14. oktobra 1942. je bil predan stvari, delal je neutrudno, kakor da bi vedel, da se bo njegova življenjska pot kmalu končala.

JOZE PRELESNIK

rojen 5. marca 1923. v Hrovači št. 21 pri Ribnici po poklicu kmetijski delavec.

Takoj po razpadu stare Jugoslavije se je kot član sokolskega društva pravilno opredelil. Postal je simpatizer OF. Decembra 1942. pa se je aktivno povezal in postal član SKOJ-a. Oče, Janez Prelesnik, ki je v prvi svetovni vojni bil v ruskem ujetništvu, mu je tudi dajal pobud za to. Delal je kot aktivist na terenu vse do leta 1943., ko je vstopil v Tomšičevo brigado, se udeležil borb na Mašumu, po Prjmorstem, na Štampetovem mostu, Raketu in drugod. Spomladi, 1944. je bil do deljen v XV. brigado v Štajersko divizijo. Vseskozi je bil poštvovalen tovariš in med vsemi zelo priljubljen. Bil je starejši vodnik-politdelegat.

Padel je v borbi z Nemci 6. decembra 1944. pri Mirni na Dolenjskem. Po osvoboditvi so njegove posmrtno ostanke prepeljali na pokopališče v Hrovači.

TO IN ONO

VREMENSKA NAPOVED

Nevihitne padavine pričakujemo okoli 26. julija, kar bo prineslo ohladitev, nato bo spet lepo vreme. Okrog 30. julija se nam obetajo manjše krajevne nevihte, sicer pa bo lepo vreme, ki bo trajalo nakako do 2. avgusta.

ZNIZAN DAVEK NA OLJE

Te dni so letos že drugi znižali prometni davek na jedilno olje. 1. januarja je bil znižan od 59 na 39 dinarjev za kilogram, zdaj pa je znižan na 16 dinarjev. Cena jedilnega olja na drobno sedaj ne bi smela biti višja od 285 dinarjev za kg!

VZDRŽEVANJE CEST V RIBNISKI OBCINI

Uprava komunalne dejavnosti v Ribnici ima letos za svojo dejavnost v občinskem proračunu 3.700.000 din. Naloga te uprave je, da skrbi za vzdrževanje cest IV. reda, urejanje parkov, delno vzdrževanje kanalizacije na področju ribniške občine itd. Uprava komunalne dejavnosti zaposluje devet ljudi. Ima tudi svoj kamnolom, kjer pridobivajo gramoz in pesek. Po zaslugi te uprave so se ceste IV. reda, katerih je skupno 24 km, znatno izboljšale.

11 MILLJONOV ZA UREDITEV KANALIZACIJE

Na zadnji seji obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Kočevje je bilo poročano, da je banka odobrila ObLO 11.000.000 din za ureditev glavne kanalizacije v Kočevju. Odborniki so bili soglasni, da se navedeni znesek uporabi za ta dela.

VINSKI SEJEM

Pred kratkimi se je v Ljubljani sestala prirediteljni odbor četrtega mednarodnega sejma vina, ki bo od 29. avgusta do 7. septembra na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Na seji so poudarili, da sodi ta sejem

med najpomembnejše gospodarske prireditve v Evropi. Za organizacijo sejma bo skrbel poseben zvezni odbor, v katerem so tudi predstavniki strokovnih organizacij iz vseh republik. Za letošnji sejem se je prijavilo že 14 držav, ki so na sejem poslali že nad 300 vzorcev najboljših vin iz vseh delov sveta.

Odkritje spominske plošče v Kužlju

Sredi slikovite in vabljive Kolpske doline leži vasica Kuželj. Z ene strani jo Kolpa loči od sosednje Hrvatske, z druge strani pa hribi z znamenito Kuželjsko steno. Domačinji Kužlja in okolških vasi so prijazni, skromni in delovni.

V času NOB je bilo v dolini prav revolucionarno žarišče, kar nam potrjuje veliko število padlih borcev in žrtev fašističnega terorja, ter cela vrsta socialistov predanih ljudi, ki vabijo v podobno borbo tudi po vojni za boljše življenje in zmago socializma.

Kot povsod, se je tudi tu po vojni marsikaj spremenilo. Mladina se je vključila v industrijo, rodilji so se novi odnosi med ljudmi, posebno moramo poudariti veliko pomoč z udarniškim delom pri obnovi šole. Jasno je, da manjka še marsikaj,

CENA SVINJSKEMU MESU

Pretekli teden se je v Ljubljani sestal Okrajni svet za tržišče in razpravljalo o predlogu za znižanje cen svinjskega mesa. Ker je bila med odkupnimi podjetji dogovorjena cena 200 dinarjev za odkup živih prašičev, smejo biti prodajne cene svinjskega mesa naslednje: svinjski karer 400 din, svinjska reberca 340 do 345 din, vrat, pljuča in stegna 370 din, tako, da bi bila povprečna cena svinjskega mesa okoli 328 dinarjev.

kar pa bomo s skupnim delom dosegli.

Organizacija ZB NOV Kuželj bo 27. julija 1958. ob 15. uri odkrila na osnovni soji spominsko ploščo padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja. Ob tej priložnosti vabijo vse organizacije, posebno pa borce, ki jim je doljna znana še iz časa vojne, k čimvečji udeležbi!

P. J.

Marjan Tratar. Učo

Zaradi slabih zavor se je avto, ki vozi mleko iz Koprivnjaka zaletel v nasprotni avto. Ta avto res ni sposoben za prevoz potnikov!

SEPAVEC • zgodba o volku • PO OLAFU ASLAGSSONU PRIREDIL V. DRŽAJ

5. Volk je pri človeku skrajno zasovažen. Ni ma lastnosti, ki bi ga napravile prikupnega. Preveč je krvolocen. V pokrajinah, kjer goje ovce in govedo, je nedvomno najhujši sovražnik človeka. Njegova življenjska pot je neskončna krvava sled. V času mojega bivanja na zapadu sem prišel v stik z mnogimi krotkimi in divjimi živalmi. Večina od njih živi urejeno življenje in zato ne vzbujajo prevelike pozornosti. Nekateri pa že v rani mladosti pritegnejo pažnjo nase.

6. Franka sem spoznal pozimi. Takrat so gradili v tisti pokrajini železniško progo in tam sem dobil zaposlitev. Pomagal sem predelavcu odmetavati navoženno zemljo. Hkrati sem vzdrževal železniški nasip, ki je segal do širne ravnine, in tako mi je bilo mogoče opazovati pokrajino na vse strani. Na zapadu se je valila temna reka, med nizkimi, s snegom pokritimi gorami. Za temi fantastičnimi gorskimi grebeni sem videl belo ozadje visokega gorovja.

7. Bilo je v januarju. S Frankom sva ždela ob majhnem ognju, ki sva ga netila na nasipu. Nenadoma sem zapazil na širni ravnini dvojico sivih volkov. Čeprav sva bila s tovarišem dobro vidna, nista pospešila korakov, niti okrenila glave, ko sem ju poklical. Sodeč po smeri poti, sta ponosi obiskala kako naselje ob reki. Vračala sta se torej z roparskega pohoda. Sledil sem ju s pogledi, dokler mi nista izginila izpred oči. Opazovati divje zveri v prostosti, v otožnem jutru, je nekaj posebnega...

8. Neke nedelje sem šel za volčjimi stopinjami, ki so bile dobro vidne. Ko sem se približal pokrajini prepado, kjer je ležal še sneg samo v globljih, sem izgubil sled. Zdalj mi je bila razumljiva brezskrbnost volčjega para. Kratka pot preko ravnine je bila za oba junaka malenkost. Njun brolg je bil prav gotovo več milj daleč. Kdo bi jima bil kos... Na povratku v stan sem slučajno srečal staroga Franka, ki ga je spremljal velik škotski ovčarski pes.